

UOT 37

A.Q.Qasımova
Lənkəran Dövlət Universiteti
e.rauf@aqroservis.gov.az

HEYDƏR ƏLİYEVİN HƏYAT VƏ FƏALİYYƏTİ MƏNƏVİYYAT NÜMUNƏSİDİR

Açar sözlər: *Heydər Əliyev, nümunə, təlim, tərbiyə, təhsil, mənəviyyat*
Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin zəngin və mənalı gənclik illəri və sonrakı geniş və gərgin siyasi həyatı, dövlət quruculuğu işləri, onun yorulmaz, fədakar əməyi, mənəviyyatı, insanlara diqqət və qayğısı gənc nəsliyə nümunə göstərilməlidir. Belə nümunələr gənc nəslin fəal həyat mövqeyini, həyata mükəmməl hazırlığına təminat verir, həyat və fəaliyyətini daha məzmunlu və dəyərli edir.

A.Г.Гасимова

ЖИЗНЬ И ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ГЕЙДЕРА АЛИЕВА – ПРИМЕР ДУХОВНОСТИ

Ключевые слова: *Гейдар Алиев, пример, обучение, воспитание, образование, духовность*

Богатые и содержательные юношеские годы нашего общенационального лидера Гейдара Алиева и последующая обширная и напряженная политическая жизнь, работы по государственному строительству, его неустанный, самоотверженный труд, духовность, внимание и забота о людях должны быть примером нашему молодому поколению. Такие примеры обеспечивают активную жизненную позицию молодого поколения, идеальную подготовку к жизни, делают жизнь и деятельность более осмысленными и ценными.

A.G.Gasimova

LIFE AND ACTIVITY OF HAYDER ALIYEV IS AN EXAMPLE OF SPIRITUALITY

Keywords: *Heydar Aliyev, example, training, upbringing, education, spirituality*

Our national leader Heydar Aliyev's rich and meaningful youth years and the subsequent extensive and intense political life, state building works, his tireless, selfless work, spirituality, attention and concern for people should be set as an example to our young generation. Such examples ensure the active life position of

the young generation, perfect preparation for life, and make life and activity more meaningful and valuable.

İlimiz – 2023-cü il – Heydər Əliyev ilidir. Bu il Ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ölkəmizin hər yerində və dünyanın bir çox ölkələrində təntənə ilə qeyd edilir. 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan edilməsi haqqında Prezident İlham Əliyev 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibəti ilə Azərbaycan xalqına müraciətində demişdir: *“Mən 2022-ci ili “Şuşa İli” elan etmişdim. Şuşanın 270 illiyini biz çox geniş və böyük təntənə ilə qeyd etdik. 2023-cü il isə “Heydər Əliyev İli” elan edilib. Bu il biz Ulu Öndərin 100 illik yubileyini qeyd edəcəyik. Heydər Əliyevin xatirəsinə ən böyük hörmətimiz onun yoluna sədaqətimizdir. Biz bu yolla gedirik və bu gün Azərbaycan reallıqları, uğurlar, qələbələr, bax, bu yolun təməlinə dayanıb...”* [4].

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 29 sentyabr 2022-ci il tarixli Sərəncamından ruhlanan cəmiyyətimiz dahi rəhbərin nəzəri irsinin, siyasi fəaliyyətinin daha dərinədən öyrənilməsinə və təbliğinə xüsusi fəallıqla qoşulmuşdur. Sərəncamda deyilir: *“Heydər Əliyevin zəngin həyat yolu və müstəsna fəaliyyətinin bütün mərhələləri bir-birini tamamlamış, öz xalqına sıx bağlılığın, milli dövlətçilik məfkurəsinə sadiqliyin canlı təcəssümü olmuşdur. Geniş bilik və dərin təfəkkür sahibi olan Heydər Əliyev düşünülmüş və cəsarətli qərarları ilə təkcə müstəqillik dövründə deyil, bütün dövrlərdə Azərbaycan ictimaiyyətini ən ciddi şəkildə düşündürən məsələləri uğurla həll etmişdir”* [1].

Heydər Əliyev cismən bizdən nə qədər uzaqlaşdıqca, onun humanizm ideyaları, demokratik fikirləri, həyat fəlsəfəsi, sülhsevər siyasəti, fədakar fəaliyyəti, mənəviyyəti daha aktual və daha yeni olaraq yetişən bugünkü nəsil və gələcək nəsillər üçün daim böyük bir nümunə, mənəviyyət və əxlaq məktəbidir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi ki, *“Sizi əmin edirəm ki, mən həmişə yüksək mənəviyyət uğrunda mübarizə aparmışam, mənim həyatım saf mənəviyyət əsasında qurulubdur, mənim gördüyüm işlər də saf, təmiz mənəviyyət əsasında qurulubdur. Mən Azərbaycan xalqının yüksək mənəviyyətini xalqımızın böyük sərəvəti hesab edirəm, ona görə də mən indiyə qədər buna sadıq olduğum kimi, bundan sonra da sadıq olacağam... Bütün həyatımla, gördüyüm işlərlə, respublikanın, dövlətin başçısı kimi atdığım bütün addımlarımla, tədbirlərimlə ölkəmizdə mənəviyyətin daha da möhkəmlənməsini, milli adət-ənənələrimizə sadıq olmağımızı təmin etməyə çalışmışam”*.

Göründüyü kimi, Heydər Əliyevin bütün həyatı, fəaliyyəti mənəviyyət üzərində qurulmuşdur ki, yetişən nəsil bu mənəviyyət

xəzinəsindən istifadə edərək zənginləşməli, onun həyat və fəaliyyətini nümunə götürməlidir.

Heydər Əliyev nümunəsində tərbiyə ümumtəhsil məktəblərimizin ən ümdə başlıca vəzifəsi, əsas tərbiyə istiqaməti olmalıdır. Hazırkı dövrdə yetişən gənc nəslin ideya inamının formalaşdırılmasında ümummilli lider Heydər Əliyevin nəzəri irsindən istifadə olunması çox böyük uğurlar əldə etməyə imkan verir.

Ümumtəhsil məktəblərimizdə istər təlim prosesində, istərsə də sinifdən xaric işlər prosesində dahi rəhbərimizin həyatı, fəaliyyəti, təhsil illəri, apardığı çoxyönlü siyasi işlər ardıcıl olaraq öyrənilməli, onun diplomatik görüşləri, siyasi fəaliyyəti yetişən gənc nəslimizə nümunə olmalıdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təhsil illəri, zəngin və mənalı gənclik illəri və sonrakı geniş və gərgin siyasi həyatı, dövlət quruculuğu işləri, onun yorulmaz, fədakar əməyi, mənəviyyəti, humanist ideyaları, insanlara diqqət və qayğısı gənc nəslimizə nümunə göstərilməlidir. Belə nümunələr gənc nəslin fəal həyat mövqeyini, həyata mükəmməl hazırlığına təminat verir, həyat və fəaliyyətini daha məzmunlu edir.

Gənc nəslə dahi rəhbər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında tərbiyə etmək onun ideyalarını əqidəyə çevirmək və bu əqidəni yetişən nəslin ruhuna hopdurmaq, onları layiqli vətəndaşlar kimi yetişdirmək, ölkənin, xalqın mənafeyi uğrunda fədakar mübarizlər formalaşdırmaq təhsilimizin, pedaqoji fəaliyyətimizin qarşısında duran mühüm vəzifələrdəndir.

Bu istiqamətdə müəllimlərin uşaq, yeniyetmə və gənclərlə apardığı tərbiyə işlərinin ən təsirli, real variantları seçilməli, yerli şəraitə uyğunlaşdırılaraq səriştəlilik və yaradıcılıqla tətbiq edilməlidir.

Təlim prosesində Ulu Öndər Heydər Əliyevlə bağlı keçilən dərslər sinifdən xaric tədbirlərlə əlaqələndirilməli və daha da möhkəmləndirilməlidir. Burada nəzəri məlumatlar praktik işlərlə, əməli tədbirlərlə əlaqələndirilməli, bir-birini tamamlamalıdır. Bu sahədə müəllimlərin səriştəliliyi və peşəkarlığı, yaradıcı fəaliyyəti önəmli rol oynayır. Böyük siyasi xadim Heydər Əliyev hələ 1980-ci illərdə ali məktəb işçilərinin respublika müşavirəsindəki nitqində təhsil alanların təfəkkürünün inkişaf etdirilməsini bir vəzifə olaraq təhsil işçilərinin qarşına qoyurdu. Bu sahədə müəllimin peşəkarlıq səviyyəsinə, səriştəliliyinə yüksək qiymət verərək, səriştəli müəllim obrazının səciyyəsinə belə göstərirdi: *"...hər bir ali məktəb müəllimi gərək öz sahəsində səriştəli olsun, geniş ümumi məlumatla, pedaqoji qabiliyyət və yaxşı vərdislərə, mühazirə oxumaq, dərs demək, öyrətmək, tərbiyə etmək üçün bütün başqa zəruri keyfiyyətlərə malik olsun. Bunun üçün gərək ali məktəb müəllimi elmi biliklərdən əlavə, yaxşı nitq, dil qabiliyyətinə, natiqlik məharətinə, bütün başqa pedaqoji*

keyfiyyətlərə və vərdişlərə yiyələnsin ki, bütün bunlar üst-üstə ona həqiqətən yaxşı tərbiyəçi olmaq imkanı versin” [2, s.7].

Heydər Əliyevin ədalət, mənəviyyat nümunəsi olması, başladığı işi uğurla başa çatdırması üçün nəhayətsiz əzm və iradə nümayiş etdirməsi, səbir və təmkinlə, mahir siyasəti ilə sülh, əmin-amanlıq yolçusu olması uşaqların, ümumən, hər bir ölkə vətəndaşının iftixarıdır.

Heydər Əliyevin yüksək vətənpərvərliyi və xalqına, millətində bağlılığı, həmişə, hər yerdə azərbaycanlı olması ilə fəxr etməsi, həqiqətsevərliyi, ədalətliyi, yüksək iradəsi, reallığı düzgün qiymətləndirə bilməsi, sözü ilə əməlinin bütövlüyü, haqqı çılpaq və sərt deyə bilmək cəsarəti, pisliyə nifrət və onun daşıyıcılarını tənqid etmək, yaxşılarını isə mükafatlandırmaq və xalqın gözündə ucaltmaq səyləri, fəzilət sahibi olması, mərhəmətli və şəfqətli olması, natiqlik məharəti və səmimi ünsiyyət qabiliyyətinə malik olması və başqa bu kimi ali mənəvi keyfiyyətləri bugünkü nəslin tərbiyə və təlimində nümunə məktəbi olmalıdır.

Dahi rəhbər deyirdi ki, *mənim həyatımın məqsədi Azərbaycandır, Azərbaycan xalqıdır, Azərbaycan Respublikasıdır, Azərbaycan vətəndaşıdır. Əgər buna nail ola bilsəm, həyatımı ən xoşbəxt adam kimi başa çatdıracağam. Məhz buna nail olmağa çalışıram və çalışacağam.*

Bu fikirlər ulu öndər Heydər Əliyevin ülvü, müqəddəs həyat amalı, həyat ideyaları, həyat fəaliyyətinin meyarı, ölçüsü olmuşdur. Heydər Əliyevin dilimizə, dinimizə, milli adət və ənənələrimizə, tarixi keçmişimizə, ziyalılarımıza, elm və mədəniyyət adamlarımıza, görkəmli şəxsiyyətlərimizə göstərdiyi diqqət və qayğı, hörmət və ehtiram insanlarımızda milli özünüdərk, milli şüur və milli ləyaqət formalaşdırırdı.

Yetişən gənc nəslimiz ümummillə liderimiz Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini özünə bir örnək götürməlidir. Bu yorulmaz, mərd, mübariz bir insandan, xalqını, millətini dərin məhəbbətlə sevən, vətəninə, elinə-obasına sadıq bir vətəndaşdan, dərin ensiklopedik biliyə, nadir hafizəyə və fenomen yaddaşa malik bir alimdən, daim sülh, barış carçısı olan siyasi xadimdən daim öyrənməli, bu dahinin həyat və fəaliyyəti yetişən gənc nəslimizə bir nümunə olmalıdır.

Heydər Əliyev siyasi kursunu uğurla və inamla davam etdirən möhtərəm prezidentimiz İlham Əliyev təhsilimizə, müəllimlərimizə, təhsilimizin inkişafına, gənc nəslin təlim və tərbiyəsinə böyük diqqət və qayğıkeşliklə yanaşır və deyir: *“İnanıram ki, müəllimlərimiz bundan sonra da vəzifələrinin öhdəsindən layiqincə gələcək, təhsilin bütün pillələrində keyfiyyətin yüksəldilməsi, ölkədə müasir təhsil sisteminin qurulması və insan kapitalının formalaşmasına töhfələr verəcək, gənc nəslə vətənpərvərlik, milli-mədəni irsə bağlı və azərbaycançılıq məfkurəsi uğrunda yetişdirəcək, yüksək*

peşəkarlığa və səriştəyə malik, rəqabətə davamlı mütəxəssislər hazırlanması üçün əzmlə çalışacaqlar” [3].

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin “Heydər Əliyev ili” elan edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı 29 sentyabr 2022 - ci il sərəncamı / “Xalq” qəz., Bakı, 2022, 29 sentyabr
2. Əliyev Heydər. Ali Məktəb İşçilərinin Respublika Müşavirəsində nitq / Azərbaycan ali məktəblərinin işini partiyanın yüksək tələbləri səviyyəsinə qaldıraç: ali məktəb işçilərinin respublika müşavirəsində nitq. 28 may 1980-ci il. Bakı: Azərənəşr, 1980, 46 s.
3. Əliyev İlham Heydər oğlu. Müəllimlərin XV qurultayının iştirakçılmasına göndərdiyi təbrik məktubu. 28 noyabr, 2018-ci il / “Xalq” qəz., Bakı, 28 noyabr, 2018-ci il.
4. Prezident İlham Əliyev 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibəti ilə Azərbaycan xalqına müraciəti <https://qafqazinfo.az/news/detail/bu-il-Heydər-Əliyevin-100-illiyi-qeyd-edilecek-prezident-387113>

Redaksiyaya daxil olub 11.08.2023